

danske der blusser lyrisk ved Betragtningen af vore ydre Magtmidler, bliver koldsindigt og forsigtigt beregnende, naar Spørgsmaalet lyder: „Hvad tør du vove i din egen Virksomhed“. Men dernæst har Hørup i sin sociale Politik og Agitation lært mig, at det centrale i demokratisk Politik er Arbejdet for at løfte Underklasserne. Han har mere ætsende end nogen anden virket tilintetgørende paa det nationalliberale Hovmod overfor andre Arter af Dannelse end den akademiske. Og han har ved en Lejlighed sagt de Ord, som saavel Arbejdere som Husmænd ikke glemmer og ikke maa glemme, nemlig det, at hans Haand altid skulde være løftet mod dem, der vilde rotte de store sammen for at trykke de smaa ned. Radikal Venstrepolitik maa heller ikke glemme dette Ord. Det er i altfald den anden af de politiske Hovedværdier, jeg har hentet paa Hørups Skatkammer.

Og hvis jeg skal gaa uden for de nordiske Politikeres Rækker, kan jeg ikke forbigaa Henry George's Navn, naar jeg vil søge blandt Forskere paa det sociale Omraade.

Hans banebrydende Paavisning af den enkeltes og Samfundets værdiskabende Arbejde og af den enkeltes Ret til sine Arbejdsværdier og Samfundets Ret til sine, hans Opraab mod Monopolerne — alt dette kommer Tiden ikke udenom. Henry George blev oversat til Norge i mit Studenteraar — han fængslede og frastødte mig dengang, som hans Forkyndelsesform har gjort det siden. Men uden om det væsentlige i hans Idéer kommer man ikke. —

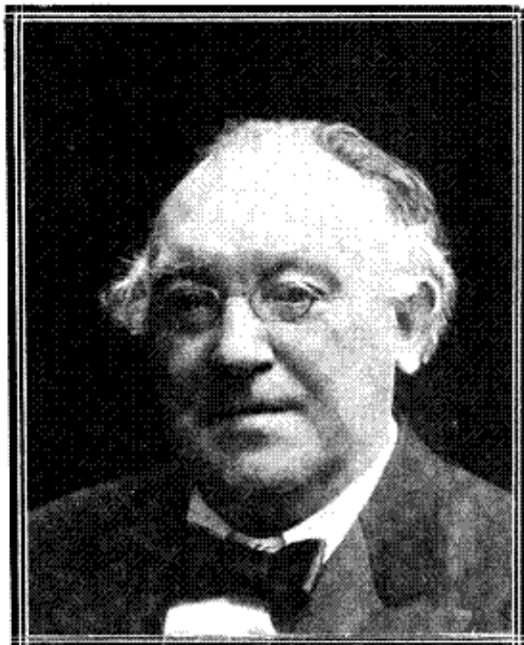
Vi spørger videre: „Har radikal Politik formet sig, som De fra først af har tænkt Dem, eller finder De, at her er sket Overraskelser?“

— I Politik indtræffer der altid Overraskelser og allermindst, naar de ventes. Derfor har jeg ogsaa altid raadet til i politiske Forhandlinger at betragte, hvad der var sket i Dag, og allerhøjest tænke paa, hvad Dagen i Morgen muligvis kan bringe, medens jeg altid har raadet fra at tænke paa, hvad der vil ske i Overmorgen. Det gælder de smaa Bevægelser — Parti mod Parti. De store politiske Strømninger skulde man derimod gerne kunde følge et godt Stykke frem. Politik er at ligne ved en Art Naturhistorie, og den har sine evige Love for Arternes Tilblivelse, Vækst og Død, for Strømmens Stigen og Synken. Dem gælder det altsaa om at studere gennem Fortidens Politik og ved at iagttage Samtidens Fænomener. — Hovedudviklingen fra 1905—12 har ikke bragt noget af særlig Overraskelse for mig. Den var naturbestemt. Fra 1905 stiledede Venstrereformpartiet, da det engang under I. C. Christensens Ledelse var sat i Bevægelse, mod at blive Midtpunktet i en Art Centrumspolitik med Optagelse af moderat-konservative Bestanddele og tilsvarende Udsondring af Radikale. Denne Bevægelse naaede sin Kulmination i 1910. Da Militærpolitikken var tilendebragt i 1912, var en Periode forbi, og det var klart, at den næste Periode vilde blive opfyldt af Forfatningspolitikken. Det var for saa vidt et overraskende Ryk, hvormed Klaus Bernstsens Grundlovsforslag flyttede denne Periodes Begyndelse ind i et helt nyt Plan, men det var dog ikke uden Forklaring baade i Personernes og Sagens Historie. — Det radikale Partis Vækst blandt Vælgerne har været lige saa naturbestemt; derimod har dets Rigsdagshistorie været fuld af mange uventede Overraskelser. Og det var ikke den mindste, at Sommersamlingen 1913 for anden Gang fik det til at danne Regering.

VALDEMAR KOLLING

KGL. SKUESPILLER F. $\frac{11}{10}$ 1834

EN flittig og nidkær Tempeltjener, der i dyb Ærbødighed for Kunsten og for Kunstens Store satte alt sit Arbejde ind paa at forvalte det Pund, der var ham betroet, paa den bedst mulige Maade, samtidig fuld af Kærlighed til og Respekt for sin Opgave, saadan var Valdemar Kolling. Hans Pund var ikke stort, men han fik sin Udvikling i den Tid, da den danske Skueplads blev baaret frem af store Navne. Nielsen, Rosenkilde, Wieherne, Hødt, Phister, Fru Sødring, Fru Heiberg og mange andre havde paavirket ham i Ungdommen og givet ham den Skole og kunstneriske Alvor, som gjorde, at han, selv om han ikke altid naaede frem i forreste Række med en Figur, dog



Valdemar Kolling

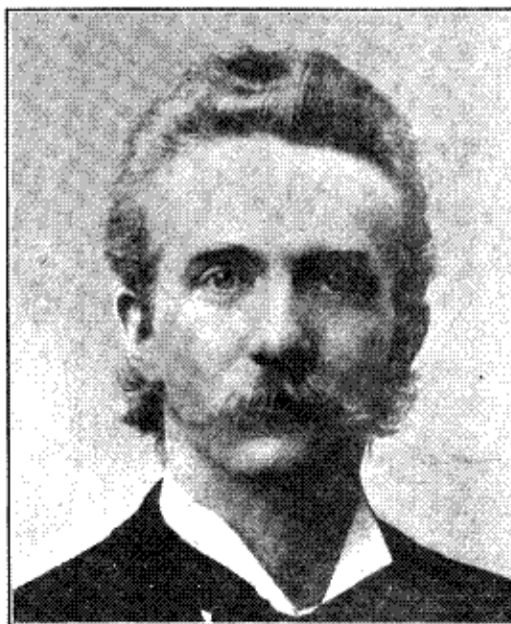
aldrig virkede skadeligt i Ensemblet. Hans Fag spændte fra Arv i Julestuen, i hvilken han debuterede 1854, over Henrik'er og Jeronimus'er til en hel Række pudsige og koleriske gamle — man vil huske hans Assessor Svale i »Eventyr paa Fodrejsen«.

I 1897 gik han af fra Teatret. Han kunde godt have gjort Fyldest en Tid endnu, men man var kommet ind paa at spare. Kolling tog det med den Elskværdighed og Beskedenhed, som var ham egen. Siden var han en trofast Tilskuer nede i Parkettet, og hans Kritik var ofte lærerig, selv om den fremsattes i en højst godmodig Form. Hans Øje for Stil og hans Øre for Sproget blev ofte stødt af den nuværende Spillemaade. Morsomt fortalte han om gamle Tider, naar man kunde lede ham ind derpaa, men hans Beskedenhed forbød ham at komme frem med selvstændige Skildringer. Derimod egnede han sig udmærket til at give Stikordet til sine gamle Kammerater Louise Phister, Louise Jacobsen o. fl. Det var utroligt, hvad de kunde huske, naar Kolling kom paa Visit.

Den yngre Generation kendte maaske knap nok fra Gaden den gamle Kunstner med den høje Hat og det pudsigt-forbavsede Udtryk bag Brillerne. Men vi, som endnu kan høre hans nasale staccato Tale i »Per—spek—tivisk« eller hans brede, sjællandske Maal som Arv, vil mindes ham som Kunstens trofaste Tjener og som et elskeligt Menneske.

ANTON HEGNER

TRE Brødre havde Musiken fanget ind. Vor ogsaa i Udlandet kendte Kontrabassist Ludvig Hegner, den mangeaarige Første-Kontrabassist i Holkapellet i Stockholm Johannes Hegner og Anton Hegner, der nu efter Aars tiltagende Svagelighed er død fjernt fra Fædrelandets Strande. Ejendommeligt nok stod de alle som en i F-Nøglen. Af dem var Anton Heg-



Anton Hegner

ner den yngste. Efter at han i Syvaarsalderen af Broderen Ludvig havde faaet Undervisning i Violin, et Par Aar senere ogsaa i Violoncel, kastede han sig over Studiet af dette sidste Instrument under Rüdinger, ogsaa da han kom ind paa Konservatoriet. I de yngre Aar var hans Karriere ikke opsigtsvækkende. Ved Siden af en beskeden Virksomhed som Sanglærer bl. a. ved Borgerdydskolen paa Østerbro, traf man ham baade som Koncertsolist og som Medlem af forskellige Teaterorkestrer, saaledes Casinos og senere Dagmartheatrets. Hans Hu stod imidlertid til Kapellet, hvor Broderen allerede havde fundet Optagelse. Det lykkedes dog ikke. Ved Konkurrencen ansattes Ernst Høeberg og Fr. Hansen (Holbæk). Dette blev hans Held.

Ligestraks tog han sig det jo rigtignok meget nær, men energisk og ærgærrig, som han var, arbejdede han sig snart ind i en ny Form. Kun lidet tilfredsstillt af Orkestervirksomheden under de smaa Forhold, helligede han sig efterhaanden helt Solospillet. En Tid lang rejste han meget som Solist i Provinser, hvor hans Spil havde vakt Opmærksomhed. Men for en saadan Virksomhed var Landet jo unægtelig i Længden for lille. Han rejste saa til Berlin og gav Koncert der. Dette gav Anledning til, at den bekendte Impresario Hermann Wolff tilbød ham Pladsen som Hollænderen Anton Hekkings Efterfølger som Solist i det berømte Damrosch Orkester i New York. Han modtog Engagementet og rejste. Og hinsides Atlanten skulde han finde det Virkefelt, der var i Stand til helt at tilfredsstille ham. Det vil sige, i første Omgang saa det jo nok lidt broget ud. Wolff og Damrosch havde ikke regnet med den stedlige Orkesterforenings strenge Love, der forlangte et halvt Aars Ophold i Staterne, før Optagelse kunde finde Sted, og inden dette var sket, var enhver Samvirken med ham umulig. Den første Koncert forløb som bekendt meget opsigtsvækkende. Da Damrosch betraadte Podiet og slog ned til det første Nummer, hørtes ikke en Tone. Ikke en eneste faldt ind. Koncertmesteren gjorde ham derefter bekendt med, at Orkestret under de givne Forhold ikke kunde samvirke med Hegner. Saa aflyste Damrosch Koncerten. Da imidlertid Abonnementskoncerterne skulde fortsættes, og man havde engageret Hegner for at høre ham spille, uden Hensyn til om han var Nykommer eller ej, enedes man om en Ordning, hvorefter han vel ikke skulde spille sammen med Orkestret men nok paa de Steder, hvor Violoncellen havde Solo. Løsningen var unægtelig amerikansk, og den havde til Følge, at Hegners Navn, takket være den sensationstørstende amerikanske Presse, naaede ud til de yderste Settlements. Og saaledes forløb altsaa det første halve Aar. Senere fulgte han selv efter, snart alene og snart i Selskab med Adelina Patti o. fl. eller som Cellist i den berømte Brodsky Kvartet.

Rejselivet blev det, der nu som siden prægede denne Kunstertilværelse. Mange Steder aabnede de højeste Krese sig for ham. I England, hvortil han rejste nogle Aar senere, koncerterede han ved Hoffet, og herhjemme, hvor han var paa Besøg for en 13 Aar siden og i Tivolis Koncertsal bl. a. optraadte med en egen Violoncelkoncert til Orkesterledsagelse, nød han paa Bernstorff den samme Ære. Ja, det blev ikke herved. Han spillede endog ved given Lejlighed med i et Ensemble med saa højfornemme Deltagere som Kejserinde Dagmar, Dronning Alexandra og Storfyrst Mikhail, der udførte nogle af Broderen, Ludvig Hegner, arrangerede Stykker for firhændigt Klaver, Fløjte og Cello. Trods sin erhvervede Yankee-Sindslige vægt, berettede han senere synlig imponeret om, hvorledes Fløjten, der benyttedes, var af Guld. Ved sin Afrejse dekoreredes han med Dannebrogordenens Ridderkors.

Ogsaa som Komponist har han udfoldet en betydelig Virksomhed. Allerede før Emigrationen havde han en Del Sange, derunder ogsaa en Del Skolesange, samt forskellige Romancer for Violin og Cello (eller Horn) bag sig. Senere var det væsentligst for sit eget Instrument, han skrev. Ellers mest Sanglitteratur samt en Concertouverture. Han havde fornylig fuldendt en større Operette, der var antagen ved amerikanske Scener, men det skulde altsaa ikke forundes ham selv at høre den fra Scenen.

Som det jævne og beskedne Menneske, han var, efterlader han sig kun Venner. Han var sjældent afholdt, ikke mindst for sit Retsind og en for en Kunstner ikke helt almindelig Tendens til hos sine Medmennesker fortrinsvis at have Blik for de gode Sider. Ved Intriger har han ikke skabt sin Karriere. Hjælpsom til det yderste har han stedse aabnet sit Hjem for Landsmænd, Musikere, Sangere og Skuespillere, saa mange som i det fjerne Vesten søgte Ære eller Fordel. Til enhver Tid var han rede til at bistaa med Raad eller Daad. Han selv og hans Hjem, som nu opløses, vil i Sandhed kunne siges at efterlade et Savn.

Godtfred Skjerne.